

با کاروان عشق

تا ابد ما کبوتر حریم!

حسین سر و قامت

نویسنده و استاد دانشگاه

hsarvghamat@yahoo.com

به مناسبت ایام شهادت سالار شهیدان در این ستون سلسله مطالبی پیرامون اصحاب حضرت سیدالشهدا (ع) منتشر می شود که این شماره به مالک بن عبد سریع جابری اختصاص دارد.

|||

مالک بن عبد سریع جابری هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق ثبت است بر جریده عالم دوام ما

حافظ
 تاریخ پژواک رفتار انسان ها و آینه عبرت است؛ عبرت های فراوان و عبرت گیرندگان اندک! نام هرثمه بن ابی مسلم را شنیده اید؟ هم او که در رکاب علی به صفین رفت و هنگام بازگشت شاهد رخدادی شد، بس شگفت! و آنگاه که به خانه و کاشانه خود رسید، حکایت آن را کلمه به کلمه با همسرش بازگفت؛ همسری که از موالیان و شیعیان علی بن ابیطالب بود: از صفین برمی گشتم. سر راه به کرپلا رسیدیم. نماز صبح را در آن سرزمین خواندیم و آنگاه حضرت قدری از خاک کرپلا برداشت، نگاهی عمیق به آن کرد، بویید و جمله ای گفت که اسباب شگفتی همه ما شد. همسر هرثمه خوب گوش می دهد. اشتیاق شنیدن را می شود به واقع در چهره اش دید.

چه جمله ای؟

علی گفت خوشا به حال تو ای خاک؛ مردانی از تو سر بر می آورند که بی حساب و کتاب وارد بهشت می شوند!
 شاید آن روز هرثمه از علی نپرسید که آن مردان کیانند و چرا خداوند چنین معامله ای با آنان می کند. اما علی، خود پرده از این راز برداشت.
 همسر هرثمه چون کسی که شمع نور خورشید را دیده، بی اندکی تردیدی می گوید حالا روز است، به شوهرش گفت:
 علی چیزی جز حق و حقیقت به زبان نمی راند!

سال ها گذشت.

کسی که روز صفین این سو بود و از حقیقت پشتیبانی می کرد، روزگاری دیگر در سرزمین کرپلا، همراه با عبیدالله بن زیاد آن سوی دیگر قرار گرفت.

مهم است کجا باشی و زیر کدام پرچم سینه بزنی!

هرثمه از اسب پیاده شد. اطراف خود را خوب نگریست. نگاهی به دور و بر خویش کرد و درختانی را دید که روزی در کنار سپاه علی در سایه آنها آرمیده بود و ناگهان آن سخن شگفت را به خاطر آورد: «خوشا به حال تو ای خاک؛ مردانی از تو سر برمی آورند که بی حساب و کتاب وارد بهشت می شوند!»

به سرعت سوار شتر خویش شد، نزد حسین رفت و آنچه را در صفین دیده و شنیده بود، موبه مو برای او بازگفت.

حضرت که تا آن لحظه سسر خویش را پیش انداخته و به سخنان وی گوش می داد، سر برآورد و فرمود: [آکنون] تو با مایی یا برابر ما؟
 مهم است با که باشیم و در برابر که!

هرثمه، این روزها آدم این میدان هان نیست. لذا حرفی گفت که آدم های زبون به زبان می آورند. نه با شما هستیم و نه در برابر شما... نه این و نه آن!

من کودکانی دارم که در کوفه زندگی می کنند و از خشم عبیدالله نسبت به آنها می ترسم! پس جایی برو که میدان جنگ و صحنه مبارزه را نبینی و صدای [استغاثه] ما را نشنوی. سوگند به خداوندی که جان حسین در کف قدرت اوست، امروز کسی نیست که فریاد ما را بشنود و ما را یاری نکند مگر آنکه خداوند او را به صورت در آتش دوزخ خواهد افکند. هرثمه فراز به فرز این سخنان را شنید؛ از لب و دهان خود امام.

اما نماند! لابد رفت جایی که میدان نبرد را نبیند و صدای استغاثه حسین را نشنود.

می بینید سرنوشت آدم ها را؟!

تکتم تاریخ آینه عبرت است!
 اما نه؛ همیشه هم این گونه نیست. بر تارک بلند تاریخ انسان هایی درخشیده اند که تمامی معادله های عالم را برهم زده اند.

جان بر سر پیمان نهاده اند و به جاتان پیوسته اند. انسان هایی با عظمت... قابل احترام؛ یکی هم مالک بن عبد سریع جابری؛ که روزی با برادر مادری و پسرعموی خویش و همچنین غلام شان شیبیب، به کرپلا آمد و سینه به سینه با غربت امام مواجه شد.

باید سهمی از حمایت دینی یا غیرت عربی داشته باشی تا بفهمی در آن ساعات چه کشید و بر او چه گذشت!

استغاثه امام شعله ای به جان او افکند که لهیب آن جز با رشادت و شهادت فرو نمی نشست! ما باشیم و گرد غربت بر چهره حسین بنشیند؟

ما باشیم و پسر فاطمه در این دشت تنها بماند؟

اینکه گفتی غریب یعنی چه؟

از وطن بی نصیب یعنی چه؟

تا ابد ما کبوتر حریم

قُمری و عندلیب یعنی چه؟

کبوتر حرم، پُر پر برادر، آنقدر گرد شمع وجود حسین گشت تا به یاران شهیدش پیوست.

سر خط اخبار

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی، زمان حذف و اضافه نیمسال اول سال تحصیلی ۹۸-۹۷ را ابلاغ کرد. زمان حذف و اضافه نیمسال اول از هفتم تا دوازدهم مهرماه خواهد بود. تمام دانشجویان در مدت زمان مذکور و با رعایت ضوابط و مقررات آموزشی می توانند نسبت به حذف و اضافه اقدام کنند.

مرکز سنجش و پذیرش دانشگاه آزاد اسلامی نتایج آزمون EPT شهریورماه دانشگاه آزاد اسلامی را اعلام کرد. داوطلبان می توانند با مراجعه به سامانه مرکز سنجش و پذیرش به نشانی English.iau.ac.ir/ept از نتیجه این آزمون آگاهی یابند.

صندوق رفاه دانشجویان وزارت علوم اعلام کرد: ۵۰ تا درصد حق آتش سوزی سراهای دانشجویی که با شرکت بیمه معرفی شده قرارداد منعقد کنند، توسط صندوق رفاه پرداخت می شود.

سیدحسین سالارآملی، قائم مقام وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در امور بین الملل از جذب هزار و ۵۰۰ دانشجوی خارجی در سال تحصیلی جدید خبر داد.

دانشگاه

چرا چین و آمریکا ظرفیت تحصیلات تکمیلی را افزایش می دهند؟

یک بررسی در دانشگاه های تراز اول رتبه علمی نشان می دهد این دانشگاه ها تعداد دانشجوی تحصیلات تکمیلی را افزایش داده اند

چند دهه گذشته این ایالات متحده بوده که بیشترین تعداد دانش آموختگان را داشت. پیش بینی می شود تعداد فارغ التحصیلان چین تا سال ۲۰۳۰ با افزایش ۳۰ درصدی -در مقایسه با افزایش ۳۰ درصدی در اروپا و ایالات متحده- مواجه شود. تا سال ۲۰۳۰، چین و هند می توانند بیش از ۶۰ درصد فارغ التحصیلان در اقتصادهای بزرگ را تشکیل دهند.

پیشسازی آمریکا در تعداد دانشجویان دکتری

تعداد دانشجویانی که در سال ۲۰۰۰ در ایالات متحده ثبت نام کرده اند نیز رشد صعودی داشته است به طوری که این تعداد از ۴۷۵ هزار نفر به ۷۸۴ هزار نفر در سال ۲۰۱۳ رسیده است. برخلاف تحصیل در دوره کارشناسی، دانشجویان دکتری علوم و مهندسی ایالات متحده نسبت به چین بسیار بیشتر هستند.

رشد علمی ایران

موضوع رشد و تداوم علمی در کشور آنقدر اهمیت دارد که در سند علم و فناوری، بر توجه ویژه به استعداد و علاقه مندی دانشجویان در انتخاب رشته تحصیلی تاکید شده است و افزایش ورود دانشجویان به دوره های تحصیلات تکمیلی را خواستار شده است. اما به نظر می رسد در چند سال اخیر مسئولان توجهی به برنامه ریزی برای خروجی های دانشگاه نداشته اند. این را می توان از تصمیم وزارت علوم مبنی بر ممنوعیت ایجاد رشته محل جدید در مقطع دکتری فهمید!

این در حالی است که مطالعه رشد علمی دانشگاه آزاد اسلامی طی چند سال اخیر نشان می دهد این دانشگاه نه تنها توجه به کیفیت را سرلوحه امور خود قرار داده است، بلکه با توجه به میزان خروجی خود توانسته است بالاترین رتبه علمی را در میان دانشگاه های کشور به دست آورد. دانشگاه آزاد اسلامی این روزها توانسته رتبه ۱۱۱ جهان در پایگاه ESI را از آن خود کند. شهریور سال ۹۶ بود که خبر رسید رتبه این دانشگاه در پایگاه ESI به ۱۲۹ ارتقا پیدا کرده است اما حالا طبق آخرین به روزرسانی پایگاه استنادی ESI، رتبه دانشگاه آزاد اسلامی در این پایگاه از دوازدهم ماه می ۲۰۱۸ به ۱۱۱ جهان ارتقا پیدا کرده است.

البته توجه به توسعه تحصیلات تکمیلی و رشد دانش آموختگان آن، به این معنی نیست که نباید از کیفیت غافل شد، چرا که دلیل عمده توسعه نیافتگی علمی در کشورهای توسعه نیافته «بی دلیل» و «بی کیفیت» بودن توسعه تحصیل در سطوح مختلف تحصیلی است.

آنان رابطه مستقیمی وجود دارد. آمارهای پایگاه SCI (Rank) این ادعا را اثبات می کند. طبق آمارهای این پایگاه (که رتبینگ علمی کشورها را بررسی می کند) آمریکا از سال ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۶ با حدود ۱/۸ برابر کردن تولیدات علمی خود رتبه اول جهانی را حفظ کرده؛ اما این فاصله با کشورهای رتبه بعدی کمتر شده است. یعنی سال ۱۹۹۶ تولیدات علمی آمریکا چهار برابر تولیدات رقیب رتبه دوم جهانی یعنی انگلیس بود. سال ۲۰۱۶ چین جایگاه دوم را کسب کرد و تولیدات علمی آمریکا نیز در این سال ۱/۲ برابر تولیدات چین بود.

چین پیشتاز در تعداد دانش آموختگان کارشناسی

چین در سال ۱/۱۰۲۰۱ میلیون نفر و بیش از چهار برابر رقم آمریکا مدرک کارشناسی به دانش آموختگان اعطا کرده است. چین در سال ۲۰۱۶ نیز ۴/۷ میلیون دانش آموخته در حوزه های علوم، فناوری، مهندسی و ریاضی هفت رتبه دوم است با ۲/۶ میلیون دانش آموخته جدید) را در اختیار داشت؛ در حالی که این رقم در آمریکا ۵۶۸ هزار نفر بود. این آمار در حالی است که طبق آنچه انجمن جهانی اقتصاد گزارش داده است، در

طبق بررسی ها در کشورهای توسعه یافته یا در حال توسعه، تعداد دانشجویان در این مقطع از سایر کشورها پیشی گرفته است. این موضوع آنقدر در کشورهای توسعه یافته اهمیت پیدا کرده است که سرمایه گذاری های بسیاری را صرفا در حوزه تاسیس دانشگاه و افزایش تعداد فارغ التحصیلان انجام داده اند

مطالعه رشد علمی کشورهای مختلف می توان فهمید تعداد دانشجویان در این مقطع با افزایش و توسعه علمی آنها رابطه مستقیم دارد. نباید فراموش کرد که تحصیلات تکمیلی در ذات خود کیفیت ایجاد می کند و توسعه کیفی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه ها پیش شرط تحقق اسناد بالادستی در توسعه علمی و فناوری کشور است و تداوم شتاب علمی کشور که مورد تاکید رهبر معظم انقلاب است، بسا کاردانی و کارشناسی امکان پذیر نیست.

نکته مهم دیگری که شاید مسئولان وزارت علوم آن را فراموش کرده اند، حضور هیات علمی توانمند برای توسعه و رشد علمی است. تربیت اعضای هیات علمی توانمند نیز بدون توسعه تحصیلات تکمیلی و دانش آموختگان این مقطع میسر نخواهد بود.

در حال حاضر حدود چهار میلیون دانشجو در کشور مشغول به تحصیل هستند و به گفته مسئولان آموزش عالی، نسبت استاندارد استاد به دانشجو یک به ۲۰ است؛ بنابراین آموزش عالی کشور به ۲۰۰ هزار عضو هیات علمی نیازمند است، عددی که تا رسیدن به آن راه زیادی باقی است.

ثابت کردن این ادعا سخت نیست؛ با نگاه کوتاهی به آمارهای جهانی می توان ثابت کرد که بین تربیت دانش آموختگان در مقطع تحصیلات تکمیلی و تعداد

خبر

پاسخ مدیر عامل خبرگزاری آنا در خصوص قطع همکاری با برخی خبرنگاران این مجموعه

جدید خبرگزاری آنا در حوزه اطلاع رسانی و خبر، قرارداد برخی از آنان تمدید نشد. این اتفاق شگفت انگیزی است که برخی این چنین جار و جنجال راه انداخته اند؛ او افزود: «شاخص و معیار ما برای ادامه همکاری چه با خانم ها و چه با آقایان کارآمدی، تخصص و تدین است.» کر بلائی تاکید کرد: «برای تحول در خبرگزاری آنا و ارتقای آن تلاش خواهیم کرد و شانتاژها و فضا سازی ها هیچ اثری بر عزم ما نخواهد داشت.» او در خاتمه افزود: «به زودی از طرح جدید سایت و سامانه پیامکی خبرگزاری آنا رونمایی خواهد شد و به یاری خداوند متعال بیش از گذشته در راستای انجام رسالت خود که همانا دفاع از آرمان ها و ارزش های والا ی انقلاب، پیگیری خواسته ها و مطالبات مردمی و تقدس سازنده مسئولان و... است، گام بر خواهیم داشت.»

ورسانه های داخلی و خارجی ضدانقلاب مبنی بر اخراج همه خبرنگاران زن از خبرگزاری آنا گفت: «یک خبرنگار را هم اخراج نکرده ایم، چه برسد به همه خبرنگاران زن!» کر بلائی افزود: «هم اینک تعداد قابل توجهی از همکاران مادر «آنا» خواهان محترم و تحصیل کرده ای هستند که با اشتیاق در حال فعالیتند.» او با بیان اینکه دلیل قطع همکاری با تعدادی از خبرنگاران اعم از زن و مرد اتمام قرارداد آنان بوده است، گفت: «قرارداد تعدادی از خبرنگاران «آنا» به اتمام رسیده بود، خب طبیعی است وقتی مدت یک قرارداد به پایان می رسد، در هر جای دنیا و در هر سازمان و اداره و شرکتی، بنا به هر دلیلی ممکن است قرارداد تمدید شود و ممکن هم است قرارداد تمدید نشود؛ این اتفاق عجیبی نیست.» مدیر عامل خبرگزاری آنا افزود: «با توجه به رویکرد

حسن کر بلائی در گفت وگو با «تسیم» با اشاره به جایگاه رسانه های دانشگاه آزاد اسلامی در سپهر رسانه ای کشور گفت: «رسانه های دانشگاه آزاد اسلامی با توجه به ظرفیت علمی پیدا و پنهان و نیروهای جوان، خلاق و تحصیل کرده این دانشگاه سعی دارند با استفاده از این پتانسیل حضوری چشمگیر و فعال تر در عرصه رسانه داشته باشند.» او افزود: «به همین منظور رسانه های دانشگاه آزاد اسلامی با رویکردی جدید که وجه غالب آن تخصص گرایی خواهد بود سعی خواهند کرد بین رسانه و دانشگاه ارتباطی منطقی و علمی برقرار سازند.» مدیر عامل خبرگزاری آنا در ادامه در پاسخ به سوالاتی درباره علت قطع همکاری با تعدادی از همکاران در این مجموعه خبری، ضمن تکذیب ادعای برخی کاتال ها و شبکه های اجتماعی مانند

نیمکت خبر

زمان دریافت مجوز خروج از کشور دانشجویان برای اربعین

دبیر ستاد ملی اربعین دانشگاهیان گفت: «ثبت نام مجوز خروج از کشور دانشجویان برای پیاده روی اربعین هفته آینده آغاز می شود.» دبیر ستاد ملی اربعین دانشگاهیان ادامه داد: در بخش وثیقه مالی دانشجویان هم می توانند به صورت نقدی سه میلیون تومان پرداخت کنند و هم می توانند گزینه ضمانت سازمانی (ستاد ملی اربعین دانشگاهیان) را انتخاب کنند که ضمانت سازمانی از ستاد ملی دانشگاهیان و بسیج دانشجویی به عنوان شبکه این کار در کل کشور انجام می دهند که پس از انتخاب این گزینه سامانه نظام وظیفه گزینه کد سخا را برایشان نمایش داده که این کد (کد سخا) را با مراجعه به سامانه ستاد اربعین دانشگاهیان و ثبت اطلاعات خود و ضامن شان و تحویل مدارک به دفاتر بسیج دانشجویی سراسر کشور پس از نهایتا ۴۸ ساعت پیامکی دریافت می کنند که کد اعتباری سه میلیون تومانی صادر شده می توانند به سامانه (ستاد ملی اربعین دانشگاهیان) مراجعه کرده، کد را بردارند و آن را در گزینه کد سخای نظام وظیفه وارد و خروج شان را نهایی کنند؛ در واقع این کد اعتباری کار سه میلیون تومان وثیقه نقدی را انجام می دهد.

ابلاغ دستورالعمل اجرایی پرداخت وام به دانشجویان

مرتضی اکبری، مدیرعامل بانک قرض الحسنه مهر ایران با اشاره به تفاهنامه امضا شده با سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی گفت: «براساس مفاد این تفاهنامه، بانک قرض الحسنه مهر ایران با همکاری صندوق رفاه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی به دانشجویان تمامی مقاطع این دانشگاه از کاردانی تا دکتری

تخصصی تسهیلات قرض الحسنه پرداخت می کند.» او افزود: سقف وام دانشجویی پرداختی توسط شعب بانک قرض الحسنه مهر ایران ۲۰۰ میلیون ریال در ازای هر نفر است که معرفی و سازوکار نحوه پرداخت آن از سوی دانشگاه آزاد اسلامی تبیین می شود.» مدیرعامل بانک قرض الحسنه مهر ایران ضمن تاکید بر ضرورت تامین مالی برای دانشجویان مقاطع آموزش عالی به ویژه دکتری بیان کرد: «با توجه به نقش دانش و آموزش مهارت در پیشرفت کشور، باید تدابیری اتخاذ شود که دانشجویان دغدغه کمتری نسبت به هزینه های تحصیل داشته باشند.» اکبری گفت: «بانک قرض الحسنه مهر ایران برای ارج نهادن به تحصیلات تکمیلی کارمزد تسهیلات ویژه دانشجویان را از چهار درصد به سه درصد کاهش داده است و دانشجویان می توانند با داشتن معرفی نامه از سسوی دانشگاه به شعب این بانک در سراسر کشور مراجعه کنند.» اکبری در رابطه با نحوه بازپرداخت این تسهیلات گفت: «وام های دانشجویی در سررسیدی ۲۴ تا ۴۸ ماهه تقسیط شده است تا فشار مالی ناشی از پرداخت شهریه ها کاهش یابد.» مدیرعامل بانک قرض الحسنه مهر ایران در رابطه با ضمانت های لازم برای تشکیل پرونده تصریح کرد: «طبق بخشنامه ها و قوانین بانک مرکزی، تسهیلات اعطایی به هر دانشجوی تا سقف ۱۰۰ میلیون ریال، با یک نفر ضامن معتبر و مازاد بر آن تا سقف ۲۰۰ میلیون ریال با معرفی دو ضامن معتبر قابل پرداخت است که تلاش شده شرایط ضامنان برای دانشجویان تسهیل شود.»

